

Svensk social trygghet i en globaliserad värld (SOU 2017:05)

Förslag till beslut

1. Yttrande lämnas enligt socialförvaltningens förslag.

Ärende

Globaliseringen har gett nya förutsättningar för våra gemensamma trygghetssystem. Socialförsäkringarna är nationella men måste fungera i en värld där både människor och företag i allt högre utsträckning rör sig mellan länder. Syftet med SOU 2017:05 har varit att ta fram förslag för ett tydligt, hållbart och lättillgängligt regelverk när en person är försäkrad i Sverige. Detta för att skapa goda förutsättningar för människors rörlighet och samtidigt underlätta administrationen av socialförsäkringarna. Linköpings kommun har fått möjlighet att vara remissinstans, och regeringen vill ha synpunkter på betänkandet, förslagen och dess konsekvenser. Den begränsade remisstiden har tyvärr gjort det omöjligt att fördjupa sig i det viktiga ämnet. Kommunens synpunkter lämnas därför översiktligt.

Beslutsunderlag:
Tjänsteskrivelse
SOU 2017:05 Svensk social trygghet i en globaliserad värld

Bakgrund

I SOU 2017:05 finns förslag på regler som ska vara tydliga, hållbara och lättillgängliga när en person är försäkrad i Sverige. Reglerna ska skapa goda förutsättningar för människors rörlighet och samtidigt underlätta administrationen av socialförsäkringarna.

1. Utredningen föreslår en ny bestämmelse som syftar till att ge den enskilde möjligheten att få kännedom om huruvida han eller hon är försäkrad enligt Socialförsäkringsbalken, utan att behöva ansöka om en förmån. Linköpings kommun stödjer förslaget.
2. När det gäller bosättningsbegreppet i Socialförsäkringsbalken föreslår utredningen att det ska införas en tydligare skiljelinje än i dag mellan socialförsäkringsrättslig bosättning i icke gränsöverskridande respektive gränsöverskridande situationer. Linköpings kommun stödjer förslag som förtydligar bosättningsbegreppet och som kan underlätta myndigheternas bedömningar.
3. Utredningen föreslår ett förtydligande i Socialförsäkringsbalken för fysiska personer som bedriver näringsverksamhet med fast driftsställe i Sverige. Verksamhet som hänför sig till driftstället ska anses som arbete i Sverige, även om arbetet utförts i ett annat land. Linköpings kommun stödjer förslaget.
4. Utredningen för fram förslag som rör utsändning av arbetstagare till en annan stat. Förslaget innebär att den utsände behöver uppfylla villkoren gällande försäkringsskydd för att arbetet ska anses som arbete i Sverige. Linköpings kommun stödjer förslaget.
5. Utredningen lyfter förslag som berör maka eller make till biståndsarbetare och statligt utsända arbetstagare. Utredningen föreslår att efterskyddstiden i Socialförsäkringsbalken ska börja löpa dagen efter att make eller maka har återvänt till Sverige, om utlandstjänstgöringen varat som längst fem år. Linköpings kommun stödjer förslaget.
6. Utredningen föreslår att Pensionsmyndigheten ska bedöma uppehållsrätten för EU/EES-medborgare som ansöker om äldreförsörjningsstöd och bostadstillägg till pensionärer, vilket är ett ytterligare villkor för rätt till ersättning för denna målgrupp. Linköpings kommun stödjer förslaget.
7. Utredningen föreslår tillägg i Socialförsäkringsbalken gällande skyldighet för Skatteverket att lämna uppgifter om inkomst av tjänst, anställning eller bosättning till Försäkringskassan för utredning och fastställande av tillämplig lagstiftning enligt förordning om samordning av de sociala trygghetssystemen. Linköpings kommun stödjer förslaget.

8. Utredningen föreslår att tillägg ska göras i Socialförsäkringsbalken gällande rätt till beslut och intyg om en person är försäkrad enligt Socialförsäkringsbalken. Det ska införas en rätt för en enskild att på begäran få prövat om han eller hon uppfyller villkoren i 4 kap. 3 § Socialförsäkringsbalken. Om villkoren är uppfyllda ska Försäkringskassan utfärda ett intyg. Linköpings kommun ser positivt på förslaget.
9. Utredningen föreslår att de personer som har rätt till vårdförmåner enligt förordning om samordning av de sociala trygghetssystemen, ska visa sin rätt till vårdförmånen för att landstinget ska vara skyldig att erbjuda dem vård. Skyldighet att visa rätten till vårdförmåner ska även gälla familjemedlemmar till sådana personer om de också befinner sig i gränsöverskridande situationer. Tanken är att genom de föreslagna lagförändringarna tydliggöra landstingens skyldighet att erbjuda vård till personer som inte är folkbokförda i landet. Det är det landsting där en person har sitt varaktiga centrum för sina intressen som är skyldig till att erbjuda vården, om personen inte är yrkesverksam eller arbetslös. Linköpings kommun ställer sig bakom förslaget.
10. Utredningen föreslår att rätten till vårdförmåner enligt lagen om läkemedelsförmåner mm. ska gälla den som *kan visa sin* rätt till vårdförmåner i Sverige enligt vad som följer av förordningen om samordning av de sociala trygghetssystemen. Förslag till förändringar i HSL syftar bl.a. till att för landstingen och vårdgivarna förtydliga personkretsen som är i en gränsöverskridande situation och där landstingen därmed kan åberopa förordningen vad gäller kostnadsansvaret. Linköpings kommun stödjer förslaget.
11. I förslaget till ändring i lagen om läkarvårdsersättning föreslår utredningen att vårdförmånerna ska gälla vid vård av den som *kan visa att den* har rätt till vårdförmåner i Sverige. Linköpings kommun tillstyrker förslaget till ändring i lagen om läkarvårdsersättning.
12. I förslag till lag om ändring i lagen om ersättning för fysioterapi, föreslås att vårdförmånerna ska gälla vid vård av den som *kan visa att den* har rätt till vårdförmåner i Sverige. Linköpings kommun tillstyrker förslaget till ändring i lagen om ersättning för fysioterapi.
13. I smittskyddslagen föreslås att kostnadsfrihet ska gälla för den som är bosatt i Sverige samt vid vård av den som kan visa att den har rätt till vårdförmåner i Sverige. Linköpings kommun tillstyrker förslaget till ändring i smittskyddslagen.
14. Utredningen föreslår att det sociala biståndssystemet, som i Utlänningslagen i dag avser det sociala biståndssystemet enligt socialtjänstlagen, ska tolkas bredare än i dag. Linköpings kommun anser att den nya utvidgade tolkningen av det sociala biståndssystemet behövs och stödjer förslaget.

15. Utredningen föreslår att det i Utlänningslagen, anges att en EES-medborgare ska ha tillräckliga tillgångar för att inte bli en orimlig belastning på det sociala biståndssystemet samt ha heltäckande sjukförsäkring. Linköpings kommun stödjer förslaget.
16. Utredningen föreslår att den som saknar uppehållsrätt inte kan beviljas äldreförsörjningsstöd och bostadstillägg för pensionärer. Linköpings kommun tillstyrker förslaget, som bidrar till ökat skydd av de offentliga finanserna.
17. Utredaren föreslår förändringar i Folkbokföringslagen avseende efterskyddstid, vilande SGI samt 240-dagarsvillkoret för föräldrapenning. Förslagen underlättar arbetskraftens internationella rörlighet och stöds av Linköpings kommun.
18. Utredningen föreslår att Skatteverket ska lämna ut uppgifter till Försäkringskassan om inkomst av tjänst, anställning och bosättning, då det behövs för utredning eller fastställande av tillämplig lagstiftning. Linköpings kommun delar utredningens uppfattning och stödjer förslagen om ändringar i behandling av Skatteverkets beskattningsverksamhet.
19. Utredningen föreslår tillägg i offentlighets- och sekretesslagen, vilket innebär att de uppgifter som Skatteverket ska lämna till Försäkringskassan för utredning och fastställande av tillämplig lagstiftning får samma skydd hos Försäkringskassan som de hos Skatteverket. Linköpings kommun stödjer förslaget.
20. **Övrig reflektion:** SOU:2017:5 har bland annat fokus på hur förändringar i lagstiftning kan skydda Sveriges offentliga sektors finanser genom att förhindra felaktiga utbetalningar. En annan väg att skydda offentlig sektors finanser är att bevaka intäkterna, dvs. skatterna. Efter massmedias uppmärksammande av skattebefriade privata tjänstepensioner i Portugal, anser Linköpings kommun att det finns behov av en översyn av medlemsstaternas avtal gällande beskattning av pensioner.

Kommunala mål

Kommunens yttrande kan främst kopplas till målen ”En ekonomiskt hållbar kommun” och ”En kommun som är en stark röst regionalt, nationellt och internationellt”

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningskontoret

Socialförvaltningen

Paul Håkansson

Anita Lhådö

Beslutet skickas till:
Socialdepartementet